

Frontový deník vojína Jana Borečka 1915 – 1919

přepsal a upravil :

Petr Boreček

Frontový deník vojáka Jana Borečka 1915 – 1919.

Když jsem v půli května 1915 přišel do kádrů v Olomouci, tak jsem po sedmnácti dnech byl poslán na zbrojářský kurs do Karpat, do města Zakopané. Tam jsem se měl velmi dobře. Po šesti měsících a výcviku jsme se vrátili do kádrů nazpět, načež 10. ledna 1916 jsem odjel na frontu. Byl jsem tam až do 15. června, když jsem byl na ústupu z Dubna zabrán do zajetí.

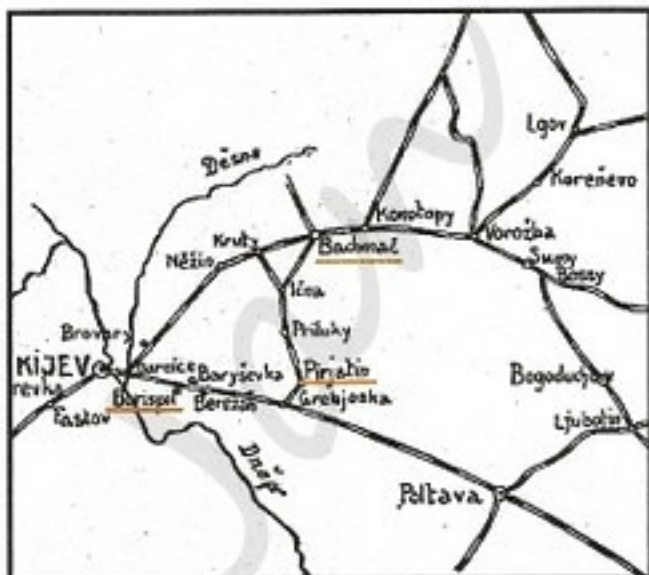
Cesta do zajetí byla nezapomenutelná. Z mnoha jinými zajatci za hladu a bití, jedenáct dnů v blátě jsme se brodili do města Rovna, kdež jsme po týdenním pobytu nasedli do vagonů a vlak nás brzy na to unášel dál do Ruska.

Za Kijevem nás přivítalo mnoho dřevěných baráků, krčících se v hlubokém lese. Byl to hlavní tábor zajatců, ve kterém jsme v neustálém hladu prožili třináct dnů. Po pobytu v tomto zavšiveném místě znovu nasedáme do vlaku, prý na *podruhovú práce* (zemědělská nádeničina). Po dvoudenní jízdě slézáme ve stanici Aratovo, kde nás ráno bohatí *poměštici* (sedláci) prohlížejí jako dobytek na trhu a pak nás berou na práci. Přijel jsem též s několika kamarády do jedné *ekonomie* (velkostatek) ve vesnici Bilky. Domek, který se krčil na velkém špinavém dvoře, sloužil nám za kasárna, lidé nás sledovali s opovržením. Práce byla těžká a *menáž* (jídlo) špatná.

Léto pomalu uteklo a nastala zima. Několik rublů, které jsme dostali jako měsíční plat, nestačilo abychom si mohli koupit zimní oblek a boty a poněvadž ty naše z *Austrie*, již docházely, jsme napolo bosí a naří. Zima byla velká a dlouhá, do našich kasáren se metl sníh, takže nemůžeme pro zimu ani oblečení a obuti spát. V tu dobu jsem byl za kuchaře, po několika měsících pobytu jsem od *poměštika* utekl a šel jsem k jednomu mužikovi, kde jsem se měl ještě hůře. Nebyl jsem u něho dlouho, za půldruhého měsíce, jsem opět utekl a šel jsem do vojska, které se právě formovalo v Borispolu (pod Kijevem) a již na to 17. června 1917 odjíždím do Dreznice.

Jsem přidělen k 6. pluku čs. legií. Brzy náš pluk se stěhuje do města Pirjatinu, život tam byl veselý. Brzy nastaly v Rusku převraty (VŘSR) a bylo to s námi nahnutý. Obzvláště když se Ukrajina v Brestu-Litevském smířila s Německem. To jsme museli brát z Ukrajiny rychle krok, poněvadž Němci obsazovali Rusko. A již na to 1. března 1918 začíná chytání vagonů a lokomotiv, co projíždí přes město, k dopravě našeho pluku, neb jsme si umínili, že pojedeme do Francie, na to 3. března 1918 vyjíždí náš 3. prapor směrem na Bachmač. V tu dobu byly již sluchy, že nás Němci chtějí zaskočit v Bachmači a rozbít nás. Již jsme měli tu čest kolem viděti první německé hlídky.

Dne 9. března 1918 jsme se srazili s protivníkem, neb on nastupoval na Bachmač. Město jsme museli za každou cenu udržet, neb jinak by 1. divizi zaskočil, to se mu však nepovedlo a dostal takový nátěr, že musel 82 verst ustoupiti (1 versta = 1.066,8 metru) a to i díky našemu 6. střeleckému pluku, bojoval tam též 3. a 4. pluk, poprvé a naposled společně s oddíly bolševiků. Ztráty jsme měli, ale nebylo to tak zlé, zato Němec poznal nás „Čechy“!

ručně kreslená mapa kyjevské oblasti s vyznačením strategických bodů

město Kyjev, kolébka Čs legií na Rusi

Zatím 1. divize projela a my ponechali Bachmač i Ukrajinu svému osudu a jeli dál do nitra Ruska. Jedeme na Konopy, Kursk a Rjazaň, ale tam jsme nemohli a tak jsme změnilí kurs směr jihovýchod na Bělgorod, Kupjansk do Ostrhoště. Pak na Lisky, Bobrov a odtamtud do Balašova. Tam jsme byli pět dní. Dělalí jsme tři ešalonů čtyři. (ešalon – vlak složený z náklad. vagonů, které legionářům sloužili za pojiždny domov)

28. března 1918 jsme jeli dál do Atkarasku, tam zase stojíme 17 dní. Opět jsme se hnuli a jedeme na Penzu, tam jsme odevzdávali bolševikům zbraně. Nějaké jsme jim dali, ale všechny ne. Konečně nás odpravili na Samaru (Kujbyšev). Tam jsme zase museli odevzdávat zbraně a to nás velice zlobilo. Po šesti hodinách čekání jedeme přes Ural na Ufu a na Čeljabinsk. Zde čekáme čtyři neděle. V Petropavlovsku nás chtějí bolševici úplně odzbrojit. Neodvážili se však, skoro násilím jsme se dostali do Isie-Kulu a zde byl konec naší volné cesty na východ. Přišel nám telegram, že my druhá divize máme jet na Vladivostok a první divize má jeti na Archangelsk.

(podle dohody bolševické vlády s vedením čs legií o těchto dvou cestách, měl být zaručen čs legiím volný průjezd do Francie, snaha bolševiků však byla roztržiti značnou vojenskou silu čs legií a paralyzovat ji jako možného potencionálního nepřítele)

25. května 1918 byl v Čeljabinsku vojenský sjezd, ten měl rozhodnout o tom, jak pojedeme. My jsem si všichni řekli, že na Archangeslsk nepojedeme, třeba bychom si měli cestu do Vladivostoku pěšky probíjet. To jsme jsme již všichni cítili velice dobře, že to a náma bolševici nemyslí dobře. A také nemysleli. Zachytili jsme telegram od Trockého, že nás mají všechny odzbrojit a dát jako zajatce do lágrů. To nás rozhořčilo na nejvyšší stupeň, umínili jsme si, že si cestu probijem třeba násilím, sjezd tak rozhodl! Byli jsme v zoufalém postavení, zbrani jsme měli málo jen 30 vintovek (pušek) u roty, ale co naplat, buď zvítězíme nebo padneme. A tak jsme se rozhodli. Nálada je výborná! První náš ešalon 2. baterie od 6. pluku a štáb se pohybovaly kupředu na Omsk. Tu však před Omskem dvěma ešalony a bronírovaným (obměný vlak) pojedem, jsme „rudými“ napadeni. Naši hoši beze zbraní, ale jako lvové s lopatkami a sekýrami vrhli se v boj a po půlhodinovém boji nepřítel byl rozbit na hlavu. Ztratil 300 mrtvých, mnoho zraněných, jen několik jich uteklo. My jsme měli 12 mrtvých a 14 raněných. Po boji naši sebrali mrtvolý padlých bratří a raněné a odjeli za námi nazpět do Isil-Kulu, kde se několik dní vyjednávalo. My zatím jsme se připravovali na boj, který byl přes všechno naše namáhání nevyhnutelný. Též jsme si udělali bronírovaný vlak. Již 6. června 1918, jsme celý pluk vyjeli proti Omsku, kde bylo hlavní sídlo bolševiků. Bolševici měli nadělané okopy u stanice Marjanovka asi 40 verst od Omsku. U téže stanice měli nashromážděny velké síly, nejvíce Němců a Maďarů z lágrů, odkud je zagitovali.

6. června 1918 ráno v 9. hodin začal boj. Po osmihodinovém prudkém boji, okopy byly naše a po bodákovém útoku je dobytá i stanice Marjanovka. Kořist byla ohromná: 5 děl, 60 kulometů, bronírovaný vlak a mnoho jiného. Tu jsme měli zbraní již dosti. Na druhý den padl Omsk. Teď čekáme co bude dál. Jestli pojedeme do Francie, nebo co? Naše situace se změnila, s námi začali i kozáci, ba i mužáci, kteří byli všichni proti bolševikům. Naš prapor hned druhý den jel směr na Išim, kde utekli rudi. Město bylo obsazeno bez boje a zde stojíme 12 dní.

Po 12 denním odpočinku, nastupujeme dále. Naš batalion byl poslán na obchvat na stanici Golčinanobutor. 18 verst od stanice jsme se srazili s protivníkem u vesnice Krutaja Rječka. Po dvouhodinovém boji je stanice naše. Ze stanice po té porážce už rudi zmizeli. Po dvoudenním oddychu, pronásledujeme nepřítel dále na západ. Ten se zakopal a boj byl dost prudký a trval 16 hodin. Nato nepřítel utekl na stanici Vagaj. Lidé nás všude vítají a děkují nám za osvobození.

Po jednodenním oddychu jsme jeli na povozkách do stanice Vagaj na obchvat. Tam jsme dorazili na druhý den ráno. Na stanici boj byl krátký, v půl hodině celé nádraží bylo naše, bylo pokryto mrtvolami nepřítel. Ešalony i rozbitý automobil bronírovaný, zůstal v našich rukou. Nás bylo málo – necelých 300 mužů, byli jsme nuceni se chránit ze všech stran, poněvadž jsme byli 18 verst v týlu nepřítel. Stanice zůstala po 9 hodin v našich rukou, na to nepřítel dověděl se, že jsme byli v jeho týlu, vzal stanici útokem a počal nás ze všech stran obkličovati. Tu nezbylo nám, než buď se probít, nebo čestně zemřít, neb proti patnáctkrát silnějšímu nepříteli, nemohli jsme více dělati. Postavení naše bylo beznadějně. Buď a nebo! Sehnalo se nás 40 lidí s bratrem poručíkem v čele a počali jsme se probíjet. Zuřivě jsme se hnali proti nepříteli, který se toho našeho „URÁ“ hrozně lekl a udělal cestu, kudy jsme šťastně proběhli skrz jejich linii a byli jsme zachráněni. Když jsme se vrátili do ešalonu, již byla stanice dobytá, od bolševiků očištěna. Hned jsme tam jeli a pochováli našich osm bratřů, kteří v tomto boji zahynuli.

bronírovaný vlak „Orlík“

Večer nám přijel 3. prapor našeho pluku na pomoc. V tu dobu také na východě utrpěli bolševici jednu porážku za druhou. Tedy se vesele válčilo.

Odtud jedeme až do Jakutorovska na řece Tobol, který je také obsazen bez boje, dále jede náš batalion do Omska na odpočinek, kde jsme byli pouze dva dny a jeli opět na front u města Tjumeně. Tam se „rudí“ drželi sedm dní, až jsme jim oba boky rozbili, pak teprve byli nuceni město opustit.

Byli jsme tam tři dny a potom jedeme za nimi do Jekatěrinburgu, kde jsme dva dny a jdeme na výměnu 3. pluku na permské trati.

Právě jsme stáli na stanici Sabik, kde operovali a měli s nimi boj na 63 rozjezdě (stavědlo). Ukořistili jsme : 6 kanonů a 12 kulometů a mnoho jiného materiálu.

Potom postupujeme dále na stanici Šalja, kde jsme se opevnili na 63 rozjezdě. Tu přišel telegram, by jeden batalion odjel hned do Jekatěrinburgu, že bolševici, kteří se rozutekli, nastupují na město. Byli již 5 vers od města. Jakmile se dověděli bolševici, kteří byli před námi, že jeden prapor odjel, ihned na nás nastupovali, byli však odrazeni. Ačkoliv jich bylo desetkrát více co nás.

Tam jsme se drželi skoro tři neděle. Až zase přijel 2. prapor nazpět z Jekatěrinburgu, tam byli bolševici úplně rozbiti. Teď už nás bylo zase šest rot. Bolševici dostali zatím velkou posilu a nastupovali na nás ze tří stran. Museli jsme tedy ustoupiti až na stanici Sabik. Stáli jsme tam šest dní a zase nastupujeme k boji.

Na 63 rozjezdě jsme zabrali :

3 bronirované vlaky, 1 těžký a 5 lehkých děl, 20 kulometů, 80 koní
a 4 americké lokomotivy a mnoho jiných věcí.

Stanici Šalju jsme dobili zpět a hned na to stanici Vogulku i s rozjezdem.

Tam jsme odpočívali a nastupujem dále. Zabrali jsme stanici Samari i most přes řeku zůstal neporušený, bolševikům jsme nedali čas aby ho mohli vyhodit. Ti utíkají pořád pryč a my za nimi, o každou stanici i rozjezd, máme s nimi boj. Tak jsme dobili stanici Kordon, Tjumary, Sunkovo.

Zde však přestávají lesy, je více planiny. Tady hlavní úlohu hraje gavalérie (jezdeckto), kterého máme málo, za to bolševici mají spoustu. Proto bolševici utíkají do těchto krajů, aby nám zde kladli odpor. Dostali na posilu mnoho komunistů. Museli jsme na vesnici, na co nás bylo málo. Z jednoho boku jsme vybili a na druhý se na nás tlačili. Tu jsme se dověděli, že bolševici už jsou nám 50 verst v týlu a chtějí nám vyhodit most na Šamurach a tak nás zaskočit, proto jsme ustoupili až do Vogulky, to je 75 verst.

Tu nám přijela posila z východu, úderná četa oba naše ešalony i rota od 3. pluku, tedy nás bylo již 17 rot, též dvě ruské roty. Teď to půjde zase vesele!

Hned nastupujeme a zase již jsme dobili Samaru. Čekáme každý den změnu. Američané jsou prý již v Čeljabinsku. Japonci také snad jsou nedaleko.

Jsmo skoro pět měsíců v neustálých bojích, už jsme nadobro vysílení.

Dne 8. června 1918 přijely 2 bataliony 5. pluku za námi, hned 10. pluk i za ním hned 8. pluk, generál Gajda je též zde. Solva přijel hned se nastupuje.

16. října 1918 přišel rozkaz, že náš pluk se má stáhnout do Jekatěrinburgu. To se také stalo a 17. října jsme již tam. Měli jsme šest dní odpočinku a po něm odjíždíme na Tagil. Zde na frontě jsme po čtyřdenním boji odrazili nastupujícího nepřítele a máme jeti zase nazpět o Jekatěrinburgu. Zde jsme šest dní a jedeme na Kungurský Front, neb „rudí“ stále opouštějí pozice.

8. listopadu se nám stala nehoda. Bolševici nás přepadli u stanice Kordon. Máme mnoho mrtvých a raněných. Já jsem měl službu u ešalonu a nešťastnou náhodou jsem upadl do zajetí, byly to pro mě nejhroznější chvíle v životě. Neb jsem byl odsouzen k smrti zastřelením! Již mě vedli na rozstřed v duchu jsem se loučil se svými drahými ve vlasti. Tu však naši udělali protiútok, kuličky lítali jako déšť, na štěstí jedna chytla toho lumpa, co mě vedl, byl raněn a já toho využil, utekl a šťastně se dostal lesem po kolenou ve sněhu až ke svým.

(byl jsem malý kluk, když mi děda vyprávěl tuto historku, o tom, jak se musel vysvíct z uniformy, sebrali mu i boty a jen v podvlékačkách kráčel po náspu vstříc smrti, jen díky náhodě ji unikl, ale než se dopřil ke svým, pořádně omrzl)

Museli jsme ustoupit na 60 rozjezd, nálada je již pryč. Na to jedem zase na oddych a jsme tam tři neděle a potom zase na front. V tom čase odcházely od našeho pluku 2 prapory, jeli do pole, proto jedem zase nazad na Jekatěrinburg, Kamyšlov, stanici Oštěpkova a Tjumeň. Přijedeme tam až po novém roce 22.1.1919.

Dne 29. ledna 1919 odjíždím na komis do Čeljabinska, kde přijedu 3. února a 7. února jsem u lékařské komise, kde jsem uznán nemocen a poslán do nemocnice v Tomsku,

9. února odjíždím na Kurgan, Petropavlovsk, Omsk, Barabinsk, Novosibirsk a Tajgu.

Odtud vyjedeme v 6. hodin večer 12. února a ještě téhož dne přijedeme do Tomsku, v 9. hodin večer zde na nádraží vesnický stařec nám dal chleba a my se najedli a zůstali do rána. Ráno 13. února jsem šel do nemocnice, která stála uprostřed města.

V nemocnici se mám dosti dobře, jenže je tady hrozně dlouhá chvíle. Nic mě netěší. Stále sedávám zamyšlení okna a pohlížím do těch sibiřských lesů a vzpomínám na drahou domovinu. Jestli pak tě ještě někdy uzřím, má drahá vesničko, jestli ještě spatřím všechny drahé doma, od kterých mě zlý osud již pátý rok odloučil. Snad již se více nevrátím, snad již se nedožiji té chvíle na kterou jsem se po celý život těšil a pro ni mnoho zkoušel a bojoval.

Dne 7. března 1919 slavíme narozeniny Tomáše Garyka Masaryka 1. prezidenta ČSR, hraje nám ruská hudba a také 19. března na Josefa, nám hraje hudba vojno-plených (zajatců z lágrů)

Téhož dne je ve městě ubita naše hlička v počtu tří lidí a 22. března 1919 mají za ohromné účasti pohřeb.

Dne 9. dubna 1919 máme v noci poplach, chtějí nás přepadnout bolševici a 10. dubna odjíždím opět do nemocnice č.1

20. dubna slavíme Velikonoce a všichni vzpomínáme na domov.

2. máje je první jarní bouře a jarní déšť, od 3. máje dál ale padá sníh a je zima.

Od 8.5. do 25.5. 1919 každý den prší. Potom nastanou vedra až 25-30 stupňů.

Já jsem uznán k evakuaci.

2. června vyjíždíme přes Tajgu, Marinsk, Ačinsk a Krasnojarsk. V neděli 6. čerence přijedeme na stanici Nižnedinsk a 7. čerence ráno vyjíždíme na Irkutsk. Od 11. čerence rána jedeme dál podél řeka Ankary k Bajkalskému jezeru. Tunel č.12 je více jak 2 versty dlouhý. Dále přejedeme 39 tunelů a 15 galerií.

Na stanici Šlugane měníme lokomotivu a dne 12.čerence přijedeme do Verchnedinska, odtud jedem dál na Petrovsk, kde žijí *burjati* (národ plemene mongolského)

Dne 13.čerence 1919 přijedem na stanici Mogron a dále jedem na Čitu, kde přijedeme ve 4. hodiny odpoledne, téhož dne o půl šesté jedem dál a o půlnoci přijedem na mandžurskou magistrálu. Jedem dál přes tři velké kopce, kde nás musí táhnout tři lokomotivy.

Odpoledne přijedem do stanice Olovennaja, kde jeden důstojník od *Semjonova* (velitel bílých bělogvardějců na Sibiři) střílel z revolveru do našich, protože prý mu jeden z nás nevzdal hold.

Dne 14. čerence 1919 přijedem do Mandžurie, stojíme tam asi 2 hodiny a jedeme dál na Chajlar (*Chai-la-č*) (dnes území Číny). Před stanicí Čicigur je velký asi jeden a půl versty dlouhý most. Pak pokračujem dál na Chabrin, je to velké čínské město a velice obludné a nehezké.

Odtud vyjedeme o 10 hodině večer, v noci ze 17. na 18. čerence 1919, přejíždíme zase tři dosti dlouhé tunely asi 30 verst, před Usurijským Nykolskem, pak projíždíme šest menších tunelů a do Nykolska přijedeme v 6 hodin odpoledne 19. čerence. Asi 40 verst před Vladivostokem projíždíme zase velký tunel.

Dne 20. čerence 1919 o 7 hodině ráno přijíždíme do Vladivostoku! Stojíme tam celý další den ještě ve vagonech u moře a po obědě se skoro všichni koupeme v moři, je klidné a voda je teplá. Večer je odliv.

Dne 22. čerence se stěhujeme na Ruský ostrov do kasáren. 14. srpna odpoledne přijedou doktoři a žurnalisté z vlasti. Druhý den k nám zavítá delegace, která přijela z vlasti s poselstvím k celé naší armádě.

23. září jsme na pohřbu ve Vladivostoku bratra, kterého zastřelil ruský důstojník, pohřeb byl krásný.

Dne 3. října 1919 sedáme na japonskou loď Karači-Maru a ještě téhož dne o půl páté odpoledne opouštíme Vladivostok.

KONEC

z frontového deníku 1.svět.války, Rusko 1915 – 1919

1.
Zákopy šedivé jako mrak
táhnou se v širou dáli,
stojí a pouze hledí jen
v jednom z nich jinoch mladý.

2.
Vzpomíná na svoji otcínu
na svého tatíčka, máti
na rodné bratry a sestřičky
zda-li se domů vrátí.

3.
Ta chvílka mu tak dlouhá je
a ty noci ach tak tmavé,
zase on ale vzpomíná
a vidí tvářičky jejich samé.

k památce v boji na stanici Sarga 6.9.1918

1.
Boj stích, tak mnohý dnes
se zbraní v tvrdé dlani k zemi kles.
Byl to český hrdina,
který na poli slávy umírá.

2.
Po létech se vrací domů
staří čeští rekové.
Tak též on chtěl tomu
do své vlasti milené.

3.
Domu se nevrátil
a ona čeká jen
však každé noci
jí trápí divný sen.

7.
Přes lesy, pole, lány
s černou zemí co miloval
spěchá ona ku mrtvému
aby na ní klidně spal.

4.
Muž její zjevuje se
když v noci ticho je
dí: v cizí ležím zemi
a nemám pokoje.

5.
Po rodné toužím půdě
jíž pot můj zvlažoval
to ze srdce mi sejme tíži
ó, jak klidně bych v ní spal.

6.
Ráno vstane mladá žena
utrápená hrozným snem,
běží v pole se šátečkem
do nějž váže černou zem.

Na Silvestra

1.

Nový rok a touha nová
budoucnosti jdeme vstříc.
Co nám nový roku neseš
radosti, či snad žalu víc.

2.

Snad si letos přestaneme rýt
v chladné zemi okopy,
snad již také vyjasní se
tvář matičky Evropy.

3.

Smutné lesy na Uralu
sníh a sivá obloha,
ta člověku na mou duši
více k sobě neláká.

4.

Touha roste mysl hledá
dlouhou cestu na Západ
tam by bylo věru lepší
za horama zůstat.

5.

Tam je dneska vláda naše
naše vojko, naše zem
naše Praha, naše holky
bolševiky čert už vem.

6.

Kéž bychom dnes za rok byli
už za stolem šenkmistra,
vzpomínali při skleničce
na ruského Silvestra.

7.

Jak nám přišli do vagónů
přes svízele, trampoty
předci zahrát o půlnoci
bratři hudci od roty.

8.

Byly by to vskutku chvíle
radost srdce prolézá
hledět hezky u pivečka
v šikmá očka Kirgiza.

9.

Bloudit v stepích po Uralu
rovnat *Kungur* s Bajkalem
prodělávat celou vojnu
a ... seděti za stolem.

10.

Honem pusťte bolševici
Pemzu, *Glazov*, *Vjatku*, díím
ať se s námi spojit mohou
Angličané, *Děnikin*.

11.

Jenom honem a zas honem
až se u bot zapýří,
abychom zde nezamrzli
na té slavné Sibiři.

12.

Buď nám vítán roku nový
nazdar krásná Čechie,
kéž se naše duše skleslá
brzy těch chvil dožije.

*(Kungur je ruské město
v západní části Uralu)*

Z a p r a v d o u

V stínu stromu, píseň lísky
opeřený zpívá tvor,
nad místem, kde státi bude
symbol pravdy – Husův sbor

Husův sbor a sídlo míru
kde jen lásky bude stan
kde jen pravda kvésti bude
jak ji učil mistr Jan.

Slunce mile líbá zemi
zmlknul libý ptačí hlas
ze svého se bude sboru
národ k Bohu modlit zas.

otištěno v č. 26 30.6.1927

P o d z i m

Žloutne listí – uvadá
jest ho plná zahrada
po lukách i po polích vane
zas podzimní nálada.

Vlaštovky se kupí v let
až za moře v lepší svět,
než první mráz v potoce
vymaluje v ledy květ.

Noc se dlouží, krátí den
prchlo léto jako sen ...
Bože i ten život prchá
a přece je krásný jen.

Podzimní již nastal čas
stříbrem kvete modrý vlas,
den ode dne marně čekáš
vrátí-li se mládí zas.

Léto prchlo jako laň
vůle Páně se již staň,
aby pro nás v dalším žití
štedrá byla jeho dlaň.

otištěno v č. 37 16.9.1927

P a d l ý m u Z b o r o v a

Zborovská zahrádka
Čechové na poli,
v tvém lůně na krátko
dřímají Sokoli.

Laškovný větřík jen
jim zpívá, ševelí,
dosní svůj věčný sen
až Pán jim zavelí.

Vám žehná český lid
znavený po boji
Bůh dej vám věčný klid
dřímejte v pokoji

otištěno v č. 28 14.7.1927

S v o r n ě v p ř e d

Paže k paži
k boku bok
vždy jen vpřed svůj
řídím krok.

Stále vpřed a
nikdy zpět
necht' již na nás
hledí svět.

Čechů slavný
že zas rod
před sebou zří
mety bod,

ku kterému svorně již
pevně kráčí blíž a blíž ...
svoboden je Husův lid
kalich ctí a bude ctít.

Všem navzdory
i lži na zmar
svorně k cíli
Vlasti zdar !

otištěno v č. 46 17.11.1927